

Implikácie 495 plenárneho zasadania Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV) pre Centrum sociálneho dialógu (CSD)¹

Viac na <http://www.iz.sk/sk/projekty/ecosoc>

V poradí 495. plenárne zasadanie Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru sa uskutočnilo v Bruseli v dňoch 21. a 22. januára 2014. Bolo riadnym zasadáním jeho XIV. funkčného obdobia. Rozhodnuté bolo aj o začiatku nových prác a boli prijaté rozpracované stanoviská. V ďalšom je čo najstručnejší prehľad nových, prebiehajúcich a ukončených prác EHSV, viažucich sa k sociálneho dialógu na Slovensku. V texte sú uvádzané čísla dokumentov a názvy v neskrátenej podobe, umožňujúce jednoduché vyhľadanie príslušných databázach.

1. Nové práce

Reagujú na súdobé návrhy Európskej komisie predložené do európskeho legislatívneho procesu. Celkom bolo rozhodnuté o 48 nových prácach z ktorých so sociálnym dialógom súvisia tieto:

1. INT/726 : Ochrana spotrebiteľov a vhodné riešenie nadmerného zadlženia v záujme predchádzania sociálnemu vylúčeniu
2. INT/734 : Štatút európskej spoločnosti vzájomnej pomoci: predstavy, úloha a príspevok občianskej spoločnosti
3. ECO/363 : Završenie HMÚ - úloha daňovej politiky
4. SOC/503 : Opatrenia zamerané na zamestnanosť mládeže – osvedčené postupy
5. SOC/502 : Ženy vo vede
6. CCMI/121 : Vplyv služieb na priemysel
7. TEN/546 : Konkurencieschopná mestská mobilita efektívne využívajúca zdroje
8. REX/398 : Európska prísťahovalecká politika a vzťahy s tretími krajinami
9. TEN/0 : Európska konferencia na tému energetickej chudoby.

2. Vystúpenia hostí

¹Spracované v rámci Centra sociálneho dialógu v januári 2014 Viliamom Páleníkom.

Na plenárnom zasadaní vystúpili títo hostia:

Ruslana LYŽIČKOVÁ, aktivistka občianskej spoločnosti Majdan v Kyjeve, uznávanej ukrajinskej umelkyne, veľvyslankyne dobrej vôle UNICEF a Oleksija HONČARUKA, aktivistu občianskej spoločnosti Majdan v Kyjeve.

José Manuel BARROSO, predseda Európskej komisie

Vytautas LEŠKEVIČIUS, štátny tajomník litovského ministerstva zahraničných vecí, Artūras ČERNIAUSKAS, predseda Konfederácie litovských odborov, Rimantas ŠIDLAUSKAS, generálny riaditeľ Litovského združenia obchodných, priemyselných a remeselných komôr, Martinas ŽALTAUSKAS, riaditeľ Centra informácií a pomoci mimovládny organizáciám

1. Situácia na Ukrajine, utorok 21. januára 2014 o 14.30 hod

Na úvod predseda EHSV Henri MALOSS predniesol plenárnemu zhromaždeniu.

Správu o jeho nedávnej ceste na Ukrajinu ktorá sa uskutočnila 23 and 24 decembra 2013 a predniesol svoje aj prehlásenie ako predsedu EHSV o Ukrajine v ktorom okrem iného odsúdil anti-demonštračné zákony, vyzdvihol kľúčovú úlohu občianskej spoločnosti, vyzdvihol význam Ukrajiny pre Európu a svet, vážnosť aktuálnej situácie na Ukrajine a vyzval na dialóg a nenásilné riešenia v prospech občanov Ukrajiny². V príhovoroch členov zazneli podporné vyjadrenia k tomuto vyhláseniu.

Na plenárnom zasadaní následne vystúpila Ruslana LYŽIČKOVA, aktivistka občianskej spoločnosti Majdan v Kyjeve, uznávaná ukrajinská umelkyňa, veľvyslankyňa dobrej vôle UNICEF ktorá v obsiahlom príhovore objasnila aktuálnu napätú situáciu na Ukrajine dúfajúc v podporu organizovanej občianskej Európskej únie. Oleksij HONČARUK, aktivista občianskej spoločnosti Majdan v Kyjeve vo svojom vystúpení objasnil genézu a aktuálnu situáciu na námestí Majdan a vyjadril obavu z ľudských obetí, ktoré v momente príhovoru ešte neboli.

Vystúpenia predsedov skupín zhodne vyjadrili podporu vyhláseniu a členovia výboru z bývalých pobaltských krajín a Poľska informovali o svojich predošlých aktivitách na Ukrajine ako aj osobného poznania aktuálnej situácie a dokreslili obraz o situácii na Ukrajine.

Na záver vystúpení plenárne zhromaždenie vyjadrilo demonštrantom na Ukrajine jednoznačnú podporu.

2. Pracovný program Európskej komisie na rok 2014 a voľby do Európskeho parlamentu, utorok 21. januára 2014 o 15.15 hod:

²Bližšie viď dokument č. EESC-2013-07632-00-01-RES-REF

José Manuel BARROSO, predseda Európskej komisie bezprostredne striedal Ukrajinských aktivistov pódiu a tým sa s nimi stretol.

Úvodný príhovor: Henri MALOSSE, predseda Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, ktorý vyzdvihol spoluprácu EHSV s EK v končiacom funkčnom období ako aj kľúčové témy ktoré by mala Komisia v roku 2014 úspešne ukončiť.

José Manuel BARROSO, predseda Európskej komisie vo svojom vystúpení sa podrobnejšie venoval aktivitám Komisie v roku 2014 ako aj odkazu, ktoré chce novej Komisii po voľbách do Európskeho parlamentu odovzdať.

Vystúpenia predsedov skupín, potom členov výboru v mene skupín diskutovali jednotlivé aktivity na rok 2014 a venovali sa aj politickému významu nadchádzajúcich volieb do Európskeho parlamentu.

V odpovedi José Manuel BARROSO reagoval na vystúpenia diskutujúcich.

3. Diskusia o činnostiach vykonávaných v rámci **litovského predsedníctva Rady Európskej únie** a súvisiacich s dialógom s občianskou spoločnosťou ktorá sa konala v stredu 22. januára 2014 o 11.00 hod

- úvodný príhovor: Henri MALOSSE, predseda Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

- vystúpenie: Vytautas LEŠKEVIČIUS, štátny tajomník litovského ministerstva zahraničných vecí

- vystúpenia: Artūras ČERNIAUSKAS, predseda Konfederácie litovských odborov, Rimantas ŠIDLAUSKAS, generálny riaditeľ Litovského združenia obchodných, priemyselných a remeselných komôr, Martinas ZALTAUSKAS, riaditeľ Centra informácií a pomoci mimovládny organizáciám

- vystúpenia predsedov skupín, resp. členov výboru v mene skupín reagovali na prednesené skúsenosti s prácou organizovanej občianskej spoločnosti na Litve.

- odpovede rečníkov

- závery: Henri MALOSSE.

3. Prebiehajúce práce

Za najdôležitejšie prebiehajúcu prácu možno v tomto mesiaci naďalej považovať **CCMI/118 : Zamestnateľnosť mladých ľudí**, ktoré je dôležité z pohľadu zamestnanosti mladých nevzdelených ľudí na Slovensku vrátane segregovaných rómskych komún.

4. Ukončené práce

Zo stanovísk schválených na predmetnom plenárnom zasadaní Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru sú pre Centrum sociálneho dialógu relevantné tieto:

1. **INT/718 : Referenčné hodnoty vo finančných nástrojoch a finančných zmluvách.** Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o indexoch používaných ako referenčné hodnoty vo finančných nástrojoch a finančných zmluvách. COM(2013) 641 final – 2013/0314 (COD), CESE 6390/2013 fin – 013/0314 (COD). Spravodajca: Edgardo Maria IOZIA (sk. II – IT).

Európska komisia navrhla zaviesť nariadenie, ktorým by sa stanovili pravidlá pre referenčné hodnoty pre finančné nástroje a finančné zmluvy v rámci EÚ. Hlavným cieľom návrhu bolo zabezpečiť integritu referenčných hodnôt a zaručiť, aby a) neboli ovplyvnené konfliktom záujmov; b) odzrkadľovali ekonomickú realitu, na ktorej meranie je referenčná hodnota určená; c) boli správne používané. Európska komisia zmenou a doplnením existujúcich návrhov nariadenia o zneužívaní trhu (Market Abuse Regulation - MAR) a smernice o trestných sankciách za zneužívanie trhu (Criminal Sanctions for Market Abuse Directive – CSMAD) stanovila, že akákoľvek manipulácia s finančnými referenčnými hodnotami je nezákonná a podlieha administratívnym alebo trestným sankciám. Sankčný mechanizmus hoci je potrebný, nepostačuje na zabránenie rizika výskytu nových manipulácií v budúcnosti. EHSV svojim stanoviskom víta návrh nariadenia Komisie a nazdáva sa, že sa zaručí, že referenčné hodnoty nebudú ovplyvnené žiadnym konfliktom záujmov, budú odzrkadľovať ekonomickú realitu a budú používané správnym spôsobom. Osobitný význam nadobúdajú opatrenia na ochranu pracovníkov, ktorí ohlasujú takéto porušenia (informátori – whistleblowers).

2. **SOC/480 . Stratégia boja proti tieňovej ekonomike a nelegálnej práci** (stanovisko z vlastnej iniciatívy). CESE 2138/2013 fin. Spravodajca: Stefano PALMIERI (sk. II – IT)

EHSV podľa svojho stanoviska považuje za správne aby k usmerneniam pre členské štáty v oblasti hospodárskej politiky pričlenené usmernenia pre politiku na podporu zamestnanosti, medzi ktorými je aj boj proti tieňovej ekonomike a práci na čierno, nelegálnej alebo neformálnej práci, ktorý zostáva v kompetencii členských štátov. EHSV vzhľadom na pretrvávajúcu vážnu hospodársku krízu v Európe poukazuje na negatívny vplyv týchto javov na dynamiku dimenzionálneho rastu podnikov a na príležitosti inovovať a zvyšovať kvalitu ľudského kapitálu. EHSV v stanovisku navrhuje odstrániť problém metodiky posudzovania rozsahu a vývoja tieňovej ekonomiky a práce na čierno, ktoré je zatiaľ neúplné a nejednotné, tým že sa začne používať metóda založená na rovnakom spôsobe prieskumu pracovnej sily vo všetkých členských štátoch.

Hlavný prvok rôznorodosti sa týka rozsahu tieňového hospodárstva, ktoré v niektorých členských štátoch a niektorých regiónoch dosahuje 30 % celkového produktu, čo teda nepredstavuje reziduálny problém, ale je skôr súčasťou ich výrobného systému. EHSV preto zdôrazňuje, že je potrebné aktivovať kombináciu rôznych politík – odlišných podľa jednotlivých regiónov, výrobných odvetví a druhov práce – s cieľom adekvátne čeliť špecifickým činiteľom tak ekonomickej, ako aj kultúrnej a sociálnej povahy, ktoré umožňujú existenciu tieňovej ekonomiky a práce na čierno. Sociálni partneri môžu prispieť k tomu, aby tieňová ekonomika vyšla z tieňa, a to najmä v oblastiach, kde nepredstavuje jednoduchý trik na šetrenie výrobných nákladov, ale je súčasťou výrobných štruktúry.

3. **TEN/534** : Nové opatrenia na jednotnom trhu EÚ v oblasti **telekomunikácií** (oznámenie). Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú opatrenia týkajúce sa jednotného európskeho trhu s elektronickými komunikáciami a na dosiahnutie prepojeného kontinentu a ktorým sa menia smernice 2002/20/ES, 2002/21/ES a 2002/22/ES a nariadenia (ES) č. 1211/2009 a (EÚ) č. 531/201. COM(2013) 627 final -2013/0309 (COD). Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o jednotnom telekomunikačnom trhu. COM(2013) 634 final. CESE 5602/2013 fin – 2013/0309 (COD). Spravodajkyňa: Anna NIETYKSZA (sk. I – PL)

Podľa stanoviska EHSV je účinné a rýchle širokopásmové pripojenie mimoriadne dôležité na poskytovanie inovatívnych elektronických komunikačných služieb vrátane služieb založených na cloud computingu. Digitálne hospodárstvo a jeho produkty majú čoraz väčší podiel na HDP a elektronické komunikačné služby sú kľúčové pre rast produktivity vo všetkých hospodárskych odvetviach – od zdravotnej starostlivosti až po energetiku a verejné služby.

EHSV sa domnieva, že návrh odstrániť niektoré prekážky, ktoré obmedzujú činnosť európskych poskytovateľov služieb elektronickej komunikácie, prostredníctvom: a)

zavedenia jednotného európskeho oprávnenia, ktoré by platilo na celom území EÚ, b) harmonizácie regulačných podmienok a správy frekvenčného spektra, uľahčí poskytovanie konkurencieschopných a bezpečných elektronických komunikačných služieb jednotlivcom, podnikom a inštitúciám na celom území EÚ. Obmedzením regulačných prekážok sa otvoria trhy menším poskytovateľom elektronických komunikačných služieb. Hlavnou hybnou silou rozvoja poskytovateľov bude: a) jednotné oprávnenie, b) jednoduchší spôsob investovania do sietí, c) možnosť poskytovať cezhraničné služby v každom členskom štáte EÚ.

4. **REX/391** : Európske **vysokoškolské vzdelávanie vo svete** (oznámenie). Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Európske vysokoškolské vzdelávanie vo svete. COM(2013) 499 final, CESE 5751/2013 fin. Spravodajca: Mário SOARES (sk. II – PT).

Univerzity sú (alebo by mali byť) ústredným bodom nielen politík vedeckého výskumu a technologických inovácií, ale aj výskumu schopného prispieť k vzniku inovačných sociálnych politík, podporovať sociálnu súdržnosť a viesť k účinnejším, konkurencieschopnejším a udržateľnejším podnikateľským stratégiám. V Európe je asi 4 000 inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, viac ako 19 miliónov študentov a 1,5 milióna zamestnancov. V súčasnosti je na celom svete 99 miliónov vysokoškolských študentov.

EHSV vo svojom stanovisku síce oceňuje, že sa v oznámení uznáva význam vytvorenia komplexnej stratégie pre internacionalizáciu európskeho vysokoškolského vzdelávania, zároveň však ľutuje, že sa uvedené oznámenie obmedzuje na zhrnutie opatrení, ktoré už Európska únia zaviedla, neprináša žiadne podstatné novinky a nie je veľmi prispôbené súčasným podmienkam konkurencieschopnosti v tomto sektore. EHSV v stanovisku pripomína svoje odporúčanie, ktoré vyjadril vo svojich predchádzajúcich stanoviskách, aby bol proces internacionalizácie vysokoškolského vzdelávania sprevádzaný ochranou a šírením hodnôt, ktoré sú pre tento systém typické, aby v ňom boli uznané prínosy, asymetrie a rozmanitosť všetkých zúčastnených aktérov a aby sa zohľadnila skutočnosť, že v hre nie sú iba záujmy univerzít, ale aj politické, hospodárske a kultúrne záujmy. Keďže ide o strategický cieľ, musí mať k dispozícii finančné a ľudské zdroje, ktoré mu umožnia prispievať k sociálnemu a hospodárskemu rozvoju a blahu všetkých zainteresovaných strán. Vzhľadom na nedávne prípady snahy o vytvorenie zdanlivej hierarchie medzi vednými odbormi, je dôležité zabrániť marginalizácii sociálnych a humanitných vied a ich odsunutiu na druhoradú pozíciu v porovnaní s ostatnými vednými odbormi.

5. **TEN/515** : Prístupnosť ako ľudské právo osôb so **zdravotným postihnutím** (stanovisko z vlastnej iniciatívy). CESE 3000/2013 fin. Spravodajca: Ioannis VARDAKASTANIS (sk. III – EL).

Článok 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím stanovuje ľudské právo ako také, a preto jeho úplná implementácia musí prostredníctvom právnych a politických opatrení viesť k vytvoreniu podmienok, ktoré osobám so zdravotným postihnutím umožnia mať prístup ku všetkým druhom prostredia a podieľať sa na všetkých aspektoch života. EHSV v tomto stanovisku vyzýva všetky inštitúcie EÚ, politické orgány a agentúry, vrátane EHSV, aby v spolupráci s Európskym hnutím zdravotne postihnutých vypracovali konkrétny plán na zabezpečenie prístupnosti okrem iného svojich priestorov, internetových stránok a dokumentov.

EHSV uznáva prístupnosť ako základný predpoklad udržateľnosti a jej sociálneho rozmeru v rámci boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu a podpory sociálnej súdržnosti. Inštitúcie EÚ by sa mali dohodnúť na tom, že do súčasného nariadenia o spoločných ustanoveniach o štrukturálnych fondoch, do nástrojov vonkajšej pomoci a ďalších nástrojov financovania začlenia povinnú podmienenosť ex ante týkajúcu sa prístupnosti a zdravotného postihnutia.

6. **SOC/501 : Usmernenia pre zamestnanosť**. Návrh rozhodnutia Rady o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov. COM(2013) 803 final – 2013/0392 (NLE), CESE 8193/2013 fin – 2013/0392 (NLE).

Európska rada 26. marca 2010 súhlasila s návrhom Európskej komisie začať realizovať novú stratégiu pre zamestnanosť a rast, stratégiu Európa 2020, založenú na posilnenej koordinácii hospodárskych politík. Táto sa bude zameriavať na kľúčové oblasti, v ktorých je potrebné konať v záujme zvýšenia potenciálu udržateľného rastu a konkurencieschopnosti Európy. Na tento účel sa Európska rada dohodla na stanovení spoločných hlavných cieľoch EÚ, ktoré usmerňujú opatrenia členských štátov a Únie.

Vzhľadom na právny základ sa smery hospodárskych politík a usmernenia pre zamestnanosť predkladajú ako dva samostatné – avšak vnútorne prepojené – právne nástroje: odporúčanie Rady o hlavných smeroch hospodárskych politík členských štátov a Únie – časť I integrovaných usmernení stratégie Európa 2020; rozhodnutie Rady o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov časť II integrovaných usmernení stratégie Európa 2020.

Tieto hlavné smery a usmernenia vykonávané uvedenými právnymi nástrojmi spolu tvoria integrované usmernenia na vykonávanie stratégie Európa 2020. Usmernenia pre zamestnanosť boli prijaté 21. októbra 2010 a podľa rozhodnutia o ich prijatí by sa nemali meniť do roku 2014, aby bolo zabezpečené ich nerušené vykonávanie.

Celkové ciele a priority vyjadrené v usmerneniach pre politiky zamestnanosti zostávajú v platnosti. Podľa článku 148 ods. 2 sa musí ich platnosť na rok 2014 potvrdiť rozhodnutím Rady po konzultácii s Európskym parlamentom, Hospodárskym a sociálnym výborom, Výborom regiónov a Výborom pre zamestnanosť. EHSV vo svojom predmetnom veľmi stručnom stanovisku s tým vyjadril súhlas.

7. **TEN/517 : Dostupnosť SVHZ:** definícia, rozsah, výzvy a európske iniciatívy (stanovisko z vlastnej iniciatívy). CESE 3698/2013 fin. Spravodajca: Raymond HENCKS (sk. II – LU).

Služby všeobecného záujmu (SVZ), či už sú hospodárskej povahy (SVHZ) alebo nehospodárskej povahy (SVNZ), spočívajú na cieľoch zabezpečiť každému obyvateľovi príslušnej krajiny univerzálny prístup k službám a základným právam; sú úzko spojené s cieľom hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, ktoré presadzuje Európska únia. Členské štáty disponujú širokými diskrečnými právomocami pri definovaní, organizovaní a financovaní SVZ v súvislosti s určitým sociálnym a občianskym opatrením a v reakcii na potreby užívateľov. SVHZ sa riadia pravidlami trhu a vzťahujú sa na ne pravidlá EÚ v oblasti hospodárskej súťaže a vnútorného trhu okrem prípadov, keď tieto pravidlá predstavujú prekážku v plnení konkrétnych úloh SVHZ. Z definície SVNZ vyplýva, že nie sú podriadené pravidlám trhu a patria do výlučnej právomoci členských štátov na základe článku 2 protokolu č. 26.

Mnoho občanov v Európskej únii sa v rôznej miere, v závislosti od členského štátu, stretáva s vážnymi hospodárskymi problémami pri prístupe k základným službám napríklad v oblasti bývania, energie, elektronickej komunikácie, dopravy, vody, zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb. Európsky hospodársky a sociálny výbor preto vo svojom stanovisku navrhuje, aby sa objasnili koncepcia dostupnosti SVHZ pre všetkých občanov a prispôbila sa požiadavkám Lisabonskej zmluvy (protokol č. 26), ako aj Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím a zároveň aby sa do sekundárneho práva zaviedli legislatívne opatrenia, na základe ktorých budú mať členské štáty povinnosť: a) vymedziť ukazovatele, podľa ktorých sa určí dostupnosť služby, ako aj mechanizmus nezávislého hodnotenia výsledkov SVHZ, b) stanoviť kôš základných služieb, pri ktorom sa výška výdavkov jednej domácnosti stanoví v závislosti od toho, čo je prijateľné v pomere k disponibilnému príjmu c) presnejšie vymedziť pojem „zraniteľné osoby“ alebo „znevýhodnené skupiny“.

8. **INT/686 : Spotreba** založená na spolupráci alebo participácii: model udržateľnosti pre 21. storočie (stanovisko z vlastnej iniciatívy). CESE 2788/2013 fin. Spravodajca: Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER (sk. III – ES).

Toto stanovisko je v súlade s ustanoveniami stratégie Európa 2020, ktorá navrhuje, aby sa spotreba tovaru a služieb skĺbila s inteligentným, udržateľným a inkluzívnym rastom, čo by malo mať navyše dosah na vytváranie pracovných miest, produktivitu a hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Podľa prieskumov si päťdesiatpäť percent Európanov želá udržateľnú spotrebu, aj keby ich to malo stáť viac peňazí. Zámery spotrebiteľov v budúcich rokoch, pokiaľ ide o alternatívne spôsoby spotreby, vyjadrujú nasledujúce čísla : - výmenný obchod (19 %), - prenájom (22 % v prípade náradia), - skupinový nákup (19 %), - urob si sám (12 % v súvislosti s šitím), - nákup v blízkosti domova (0 km) (75 % ľudí chce zamedziť nadmernej distribúcii), - nákup výrobkov z druhej ruky (19 %).

Komplexnosť a závažnosť, ktoré sa so vznikom spotreby založenej na spolupráci alebo participácii spájajú, si vyžadujú, aby príslušné inštitúcie na základe presných štúdií urýchlene začali regulovať a usporadúvať postupy, ktoré sa v rámci tohto modelu používajú, aby sa mohli stanoviť práva a povinnosti všetkých zainteresovaných aktérov. Na jednej strane môže takáto spotreba pomôcť uspokojiť sociálne potreby, ak má nekomerčný charakter, na druhej strane môže ako zárobková činnosť vytvárať pracovné miesta.

9. **NAT/623** : Prevencia a riadenie cudzích **invázných druhov**. Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o prevencii a riadení introdukcie a šírenia cudzích invázných druhov. COM(2013) 620 final – 2013/0307 (COD), CESE 6354/2013 fin – 2013/0307 (COD). Spravodajca: Georges CINGAL (sk. III – FR)

Vplyv cudzích invázných druhov (CID) na biodiverzitu je mimoriadne veľký. CID sú jednou z hlavných a narastajúcich príčin straty biodiverzity a zániku druhov. Pokiaľ ide o sociálne a hospodárske vplyvy, CID môžu byť prenášačmi chorôb alebo priamo spôsobovať zdravotné problémy (napr. astmu, dermatitídu a alergie). Európsky hospodársky a sociálny výbor vi svojom stanovisku víta oznámenie Európskej komisie a vôľu prijať právny nástroj Európskej únie (EÚ), ktorý je vzhľadom na klimatické problémy mimoriadne potrebný (prirodzená migrácia na sever).

EHSV sa podľa stanovisku domnieva, že boj proti inváznym druhom by sa mal považovať za významnú európsku záležitosť. Víta angažovanosť Európskej komisie, ktorá má v úmysle zaviesť všeobecný mechanizmus boja proti cudzím inváznym druhom. EHSV však Európskej komisii odporúča jasnejšie vysvetliť príčiny týchto problémov, aby bolo zjavné, že je potrebná výrazná mobilizácia príslušných aktérov, ktorí by orgánu zodpovednému za túto problematiku, poskytlí všetky užitočné údaje. EHSV vyzval Európsku komisiu, aby preskúmala možnosť zriadenia európskeho strediska pre monitorovanie cudzích invázných rastlín, ktoré by bolo zodpovedné za zostavenie európskej porovnávacej tabuľky a zároveň za výmenu informácií s krajinami mimo EÚ.

Záverečné odporúčanie: Za najdôležitejšiu implikáciu z uvedených stanovísk v období 495. zasadania EHSV podľa môjho názoru stanovisko **SOC/480 . Stratégia boja proti tieňovej ekonomike a nelegálnej práci** z dôvodu aktuálnosti tejto témy na Slovensku a hlavne dôležitosti boja proti nelegálnej práci.